

Asigurări. Data de la care se datorează penalitățile de întârziere de 0,2 % pe zi în situația în care asiguratorul nu își îndeplinește obligațiile prevăzute de art. 2 alin. 1 din Legea nr. 132/2017.

Potrivit art. 21 alin. 5 din Legea 132/2017 neîndeplinirea corespunzătoare sau în termenele deficiente de lege a obligațiilor ce revin asiguratorului RCA investit cu o cerere de despăgubire formulată de persoana prejudiciată sau de asigurat este sancționată cu plata unor daune-interese moratorii evaluate legal, respectiv penalități de 0,2% pe zi de întârziere, calculate la nivelul sumei de despăgubire cuvenite sau la diferența de sumă neachitată.

În speță, cum pârâta-asigurator nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 21 alin. 1 din același act normativ, de a formula o ofertă de despăgubire justificată sau de a notifica reclamantului, în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire, în termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire, în mod corect judecătorul fondului a obligat pârâta și la plata penalităților începând cu cea de-a 30-a zi de la comunicarea cererii de despăgubire.

În această situație, penalitățile nu sancționează faptul că asiguratorul nu a plătit la termen despăgubirea, ci faptul că nu a întocmit o ofertă de despăgubiri în termenul de 30 de zile, pentru a dovedi disponibilitatea de rezolvare pe cale amiabilă a dosarului de daună, astfel cum era obligat prin lege, prevederile art. 21 din lege fiind menite a sancționa și atitudinea pasivă a asiguratorului care, în mod discreționar, nu răspunde solicitării de stabilire a despăgubirilor pe cale amiabilă.

Tribunalul Arad, Secția a II a Civilă, decizia civilă nr. 230 din 16 iunie 2022

Prin sentința civilă nr. .. pronunțată în dosar nr. .., Judecătoria Arad a admis în parte cererea de chemare în judecată formulată de către reclamantul S, în contradictoriu cu pârâta X SA și intervenientul forțat Y, și a obligat pârâta la plata sumei de 19.059 lei, reprezentând despăgubiri, la plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere, ce se vor calcula asupra debitului principal de la data de 01.03.2021 și până la data plății efective, precum și la plata sumei de 7.327,95 lei cu titlu de cheltuieli parțiale de judecată, respingând cererea pârâtei de obligare a reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, la data de 24.12.2020, reclamantul, în timp ce conducea autovehiculul marca Mercedes a fost implicat într-un eveniment rutier, culpa exclusivă în producerea acestuia aparținându-i intervenientul forțat, care conducea autovehiculul marca Opel, aspecte care reies din declarațiile conducătorilor auto implicați în incident și concluziile raportului de expertiză întocmit în cauză. Astfel, reclamantul conducea autovehiculul marca Mercedes pe DJ 709J, pe raza localității Dorobanți, iar intervenientul forțat a efectuat o manevră de ieșire cu spatele din fața imobilului cu nr. 305, fără a se asigura și a intrat în fața autovehiculului condus în mod regulamentar de către reclamant, care a încercat evitarea impactului, efectuând o manevră de evitare spre dreapta, impactul neputând fi însă evitat. Ca urmare a accidentului, autovehiculul ce îi aparține reclamantului a suferit avarii.

Conform înscrisului de la fila 11 dosar, instanța a reținut că la data producerii evenimentului mai sus descris autoturismul marca Opel, deținea asigurare RCA emisă de către societatea pârâtă.

În cuprinsul raportului de expertiză tehnică auto s-a arătat de către expert faptul că dauna suferită de către autovehiculul reclamantului constituie o daună totală economică, având în vedere faptul că valoarea de piață a autoturismului este în cuantum de 21.924 lei, iar valoarea reparațiilor necesare ar fi în cuantum de 27.014 lei. Prin raportare la dispozițiile art. 14 din Legea nr. 132/2017 și art. 24 din Normele ASF nr. 20/2017, expertul a determinat că valoarea despăgubirii ce i se cuvine reclamantului în cauză este în cuantum de 19.059 lei (valoarea de piață a autovehiculului în cuantum de 21.924 lei – valoarea epavei în cuantum de 2.865 lei).

Instanța a reținut că în cauză sunt îndeplinite condițiile angajării răspunderii civile delictuale a intervenientului forțat prevăzute de art. 1357 alin. 1 Cod civil față de reclamant, proprietarul autoturismului Mercedes, și făcând aplicarea acestor prevederi legale la situația de fapt expusă, a constatat că fapta ilicită a intervenientului forțat constă în nerespectarea unor reguli de circulație. În ceea ce privește prejudiciul cauzat, acesta constă în contravaloarea despăgubirii ce i se cuvine

reclamantului, și anume acoperirea diferenței dintre valoarea de piață a autoturismului și valoarea epavei. Referitor la legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul creat, aceasta rezultă din însăși materialitatea faptei. Vinovăția conducătorului autovehiculului Opel pentru producerea accidentului rezultă din nerespectarea regulilor de circulație, îmbrăcând forma culpei.

Luând în considerare faptul că la data producerii accidentului, autoturismul marca Opel, condus de intervenientul forțat - autor al faptei ilicite - deținea asigurare RCA emisă de societatea pârâtă, instanța a constatat aplicabilitatea art. 2223 alin. 1 și art. 2224 alin. 2 Cod civil.

Instanța a apreciat că, raportat la prevederile art. 11 alin. 1, alin. 2 și alin. 3 lit. b) din Legea nr. 132/2017, pârâta are obligația de a-l despăgubi pe reclamant pentru prejudiciile dovedite suferite în urma accidentului produs prin intermediul vehiculului asigurat.

În ceea ce privește cuantumul despăgubirilor la plata cărora poate fi obligată pârâta, instanța a reținut dispozițiile art. 14 alin. 1 și 2 din Legea nr. 132/2017 și dispoziții art. 24 alin. 1 lit. b) și alin. 2 din Norma nr. 20/2017 emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară.

Instanța a mai reținut că în cauză s-a produs o daună totală economică, iar prin raportare la dispozițiile legale menționate, cuantumul despăgubirii ce i se cuvine reclamantului este în cuantum de 19.059 lei (valoarea de piață a autovehiculului în cuantum de 21.924 lei – valoarea epavei în cuantum de 2.865 lei), conform raportului de expertiză întocmit în cauză.

Având în vedere probele administrate, se impune obligarea pârâtei la plata în favoarea reclamantului a sumei de 19.059 lei, cu titlu de despăgubire, ca urmare a prejudiciului material suferit în urma accidentului produs prin intermediul autovehiculului care la momentul producerii incidentului a avut valabilă o poliță RCA emisă de către pârâtă.

În ceea ce privește capătul de cerere referitor la obligarea pârâtei la plata penalităților de întârziere, instanța a reținut că reclamantul a formulat la data de 29.01.2021 o cerere de despăgubire prin care a solicitat daune materiale.

Instanța a mai reținut dispozițiile art. 21 alin. 1, 2 și 5 din Legea nr. 132/2017 și a apreciat că în speță asigurătorul nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 21 alin. 1 din Legea nr. 132/2017, în sensul că nu a formulat în scris o ofertă de despăgubire justificată și nici nu a notificat reclamantul în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire în termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire, aspect necontestat în cauză de pârâtă.

Astfel, coroborând aceste articole, având în vedere și principiul reparării integrale a prejudiciului, instanța a reținut faptul că pârâta datorează în favoarea reclamantului penalități de întârziere în cuantum de 0,2% pe zi de întârziere ce se vor calcula aferent sumei de 19.059 lei, începând cu data de 01.03.2021 (30 de zile de la data comunicării cererii de despăgubire) și până la data plății efective.

Pentru aceste considerente, instanța a admis în parte cererea de chemare în judecată formulată de către reclamantul S în contradictoriu cu pârâta X SA și cu citarea intervenientului forțat Y, a obligat pârâta la plata în favoarea reclamantului a sumei de 19.059 lei, reprezentând despăgubiri, precum și la plata penalităților de întârziere în cuantum de 0,2% pe zi de întârziere, ce se vor calcula aferent debitului principal, de la data de 01.03.2021 și până la data plății efective.

În ceea ce privește cererea de obligare a pârâtei la plata cheltuielilor de judecată, în temeiul art. 451 alin. 1 și art. 453 alin. 1 Cod procedură civilă, instanța a obligat pârâtă la plata către reclamant a sumei de 7.327,95 lei cu titlu de cheltuieli parțiale de judecată, 1.057,95 lei reprezentând taxă judiciară de timbru aferentă pretențiilor admise, 3.570 lei reprezentând onorariul avocațial și 2.700 lei reprezentând onorariu expert.

Având în vedere soluția pronunțată în cauză, instanța a respins cererea pârâtei de obligare a reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta X SA, solicitând admiterea apelului și schimbarea sentinței primei instanțe, în sensul respingerii cererii de chemare în judecată, cu obligarea intimatului-reclamant la plata cheltuielilor de judecată.

În susținerea apelului, apelanta reiterează apărările de fond formulate prin întâmpinarea depusă în fața primei instanțe, susținând că se impune respingerea cererii de chemare în judecată, ca nefondată, sau, în subsidiar, în cazul în care se vor considera îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale, susține că valoarea stabilită pentru despăgubire trebuie să se încadreze în limitele prețurilor

de referință pe piața, întrucât, în speță, prețul pieselor și tariful de manopera de reparație folosite de către persoana prejudiciată la calculul pretențiilor nu respectă criteriul preturilor de referință pe piață impus de art. 22 alin. 6 din Norma RCA nr. 20/2017 coroborat cu art. 22 alin. 2 din Legea RCA nr. 132/2017 și nici nu a îndeplinit condițiile prevăzute de art. 14 alin. 3 din Legea RCA nr. 132/2017, nefăcând dovada afișării tarifelor practicate.

Cu privire la sentința apelată, susține că aceasta este insuficient motivată cu privire la capătul principal de cerere, instanța nearătând motivele pentru care a admis pretențiile reclamantului constând în costul reparațiilor autovehiculului avariat și nici temeiul legal în baza căruia a realizat raționamentul logico-juridic.

Apreciază că în speță sunt aplicabile prevederile legislației speciale, Legea nr. 132/2017 privind RCA și Norma RCA, astfel că simpla trimitere la temeiurile generale referitoare la răspunderea civilă delictuală din Codul civil nu este de natură a genera pentru părți o comprehensiune suficientă a modului în care instanța a stabilit soluția.

Deși prima instanța face vorbire despre limitările pe care le accepta despăgubirea ce urmează a fi oferită de asigurător în urma evenimentului rutier, aceasta nu analizează efectiv dispozițiile legale, ci doar enunță art. 10 din Legea nr. 132/107, care prevede limitarea generală în materie.

Susține că, dincolo de limita generală, pe care legiuitorul a prevăzut-o a fi legală sau convențională, prin raportare la valoarea mai mare dintre cele două, despăgubirea mai acceptă încă două limitări, astfel, despăgubirea trebuie să fie stabilită prin sisteme de specialitate sau documente emise în condițiile legii, astfel cum prevede art. 14 alin. 3 din Legea nr. 132/2017, iar sumele rezultate prin interogarea sistemelor de specialitate trebuie să respecte criteriul diriguitor în materie de asigurări al prețurilor medii de referință pe piață, prevăzut de art. 22 alin. 2 din Legea nr. 132/2017.

Afirmă că prima instanță nu analizează îndeplinirea condiției afișării impusă pentru tariful de manoperă, lăsând astfel deschisă posibilitatea ca evenimentul rutier să constituie o cauză de îmbogățire fără justă cauză în patrimoniul unității reparatoare cesionare, față de lipsa unei analize efective a proporționalității prețurilor solicitate de către reclamant cu serviciile efectiv prestate.

În ceea ce privește capătul de cerere vizând penalitățile, arată că prima instanța a stabilit penalități în cuantum de 0,2% pe zi de întârziere în mod eronat, începând de la expirarea unui termen de la momentul înaintării cererii de despăgubire.

În lipsa unui acord între intimat și apelanta asupra cuantumului despăgubirilor, creanța intimatului nu este certă, lichidă și exigibilă, astfel încât, în ipoteza în care instanța este cea care stabilește despăgubirea, în raport de prevederile art. 21 alin. 4 din Legea nr. 132/2017, penalitățile de întârziere curg exclusiv de la împlinirea unui termen de 10 zile, calculate exclusiv fie de la data acceptării ofertei de despăgubire, fie de la data comunicării hotărârii definitive de obligare la plata despăgubirii.

Nu există nicio prevedere legală care să susțină teza primei instanțe că termenul de 10 zile începe să curgă de la expirarea termenului de 30 de zile în care asigurătorul trebuia să formuleze oferta de despăgubire sau în 10 zile de la expirarea acestui termen de 30 de zile.

Dimpotrivă, față de faptul că nu s-a perfectat acordul asupra despăgubirii prin mecanismul cererii și al ofertei, la care art. 21 alin. 4 teza I din Legea nr. 132/2017 face referire, este aplicabil art. 21 alin. 4 teza II din Lege.

Mai susține că, ceea ce consideră reclamantul a fi o plată parțială, reprezintă o acceptare fără rezerve, pentru că nu a notificat pârâta cu privire la faptul că înțelege să achite doar parțial.

Mai susține că, invocând art. 1535 alin. 1 Cod civil, prima instanță a considerat suma constând în despăgubirea datorată de asigurător ca fiind scadentă la un moment anterior stabilirii acesteia prin hotărârea judecătorească, chiar față de faptul că nu a existat o perfectare a mecanismului cererii și ofertei între părți și nici vreo altă manifestare de voință similară care ar fi putut face creanța să dobândească caracterele de certitudine și exigibilitate. Nu se poate impune stabilirea sau plata unei creanțe cu titlu accesoriu atâta timp cât creanța principală nu are încă caracter cert, lichid și exigibil.

Pentru motivele expuse, solicită admiterea apelului astfel cum a fost formulat.

În drept, invocă art. 466 Cod proc. civ. și dispozițiile Normei 20/2017 și Legii 132/2017.

Intimatul S depune concluzii scrise, prin care solicită respingerea apelului ca nefondat și menținerea ca temeinică și legală a hotărârii primei instanțe.

Susține că multe din considerentele cererii de apel nu au nicio legătură cu prezenta cauza, fiind probabil copiate în mod greșit de către redactorul cererii de apel.

În ceea ce privește culpa și dinamica producerii accidentului, aceasta a fost analizată pe larg de către expert, care, prin raportul de expertiză depus la dosarul cauzei, a prezentat pe larg dinamica producerii accidentului, menționând în mod explicit și detaliat motivația culpabilității exclusive și neîndoielnice a intervenientului forțat, asigurat al apelantei. La fel și în ceea ce privește cuantumul indemnizației de despăgubire datorate.

Susține că prima instanța a manifestat maximă diligență în ceea ce privește solicitările apelantei și în ceea ce privește probațiunea, admițând cererile acesteia în raport cu expertiza depusă, astfel ca expertul desemnat a dat explicații punctuale pentru a lamuri orice solicitare a apelantei, care nu a formulat obiecțiuni, ceea ce denotă faptul că aceasta a achiesat tacit la concluziile expertului.

În ceea ce privește cuantumul despăgubirii, susține că prima instanța a identificat și menționat în considerentele hotărârii o multitudine de texte legale incidente care demonstrează temeinicia și justețea hotărârii pronunțate.

Pentru motivele expuse solicită respingerea apelului și obligarea apelantei la plata cheltuielilor de judecată în apel.

Intervenientul forțat Y nu formulat apărări și nici nu s-a înfățișat la judecată.

Examinând hotărârea atacată, prin prisma criticilor formulate și a limitelor impuse de art. 477 și urm. Cod procedură civilă, tribunalul apreciază că apelul declarat este nefondat, urmând a fi respins pentru următoarele considerente:

Prima instanță a reținut o stare de fapt în concordanță cu probele administrate și a făcut o corectă aplicare a prevederilor legale incidente în materie, fără a se identifica motive de anulare sau schimbare a hotărârii pronunțate.

Critica apelantei privind nemotivarea hotărârii este neîntemeiată. La o simplă lectură a hotărârii atacate, se poate observa că aceasta este motivată atât în fapt cât și în drept, cuprinde raționamentul pe care se întemeiază, explică dispozitivul și permite realizarea controlului judiciar, această critică fiind invocată formal de către apelantă, pentru a motiva apelul declarat.

Neîntemeiate sunt și susținerile care vizează prețul pieselor și tariful manoperei, întrucât în cauză, așa cum rezultă din raportul de expertiză auto, autoturismul evaluat este fabricat în anul 1993 iar sistemele de evaluare specializate, cum sunt Dat sau Audatex, nu dețin date despre aceste autovehicule, valoarea autoturismului fiind determinată conform ofertelor de vânzare a unor vehicule cu caracteristici tehnice identice și parcurs în km aproximativ egal cu autovehiculul expertizat (f.100-113 fond).

De asemenea, fiind vorba despre o daună totală, valoarea reparației stabilită prin sistemul Audatex depășind valoarea autoturismului la data producerii accidentului, despăgubirea în cuantum de 3.912 euro (19.059 lei) a fost stabilită conform dispozițiilor art. 14 din Legea 132/2017 și art. 24 din Norma ASF 20/2017, ca diferență între valoarea de piață a autovehiculului de 4.500 euro (stabilită prin oferte) și valoarea epavei de 588 euro (stabilită de reprezentanții asigurătorului),

În fine, nu pot fi primite nici criticile privind plata penalităților de întârziere, dat fiind că prin dispozițiile art. 21 alin. 5 din Legea 132/2017 neîndeplinirea corespunzătoare sau în termenele deficiente de lege a obligațiilor ce revin asigurătorului RCA investit cu o cerere de despăgubire formulată de persoana prejudiciată sau de asigurat este sancționată cu plata unor daune-interese moratorii evaluate legal, respectiv penalități de 0,2% pe zi de întârziere, calculate la nivelul sumei de despăgubire cuvenite sau la diferența de sumă neachitată.

În speță, cum pârâta-asigurator nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 21 alin. 1 din același act normativ, de a formula o ofertă de despăgubire justificată sau de a notifica reclamantului, în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire, în termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire, în mod corect judecătorul fondului a obligat pârâta și la plata penalităților începând cu cea de-a 30-a zi de la comunicarea cererii de despăgubire.

În această situație, penalitățile nu sancționează faptul că asigurătorul nu a plătit la termen despăgubirea, ci faptul că nu a întocmit o ofertă de despăgubiri în termenul de 30 de zile, pentru a dovedi disponibilitatea de rezolvare pe cale amiabilă a dosarului de daună, astfel cum era obligat prin

lege, prevederile art. 21 din lege fiind menite a sancționa și atitudinea pasivă a asiguratorului care, în mod discreționar, nu răspunde solicitării de stabilire a despăgubirilor pe cale amiabilă.

Ca atare, apreciind legală și temeinică hotărârea primei instanțe, tribunalul va respinge apelul formulat, în temeiul dispozițiilor art. 480 alin. 1 Cod procedură civilă,.